

ארבע לשונות גאולה בקשר הזוגי.

ימי טובים

ספר שמות פרק ו

לכן אמר לבני ישראל אני ידונד והוצאתי אתכם ממצרים סבלת מצרים והצילתי אתכם מעבדתם ונאלתי אתכם בנרוע נטויה ובשפטים גדלים:

(ז) ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ידונד אלהיכם המוציא אתכם ממצרים סבלות מצרים:

(ח) והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונמתי אתה לכם מורשה אני ידונד:

(ט) ונדבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצת רוח ומעבדה קשה:

(1) ספר תהילים פרק סח

(ז) אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות.

(2) רש"י תהילים פרק סח פסוק ז

מושיב יחידים ביתה - ישראל שהיו מפוזרין כנסם יחד איש איש מגדחו והושיבם בית שלם וכנסיה שלימה. מוציא אסירים בכושרות - הוציא את ישראל ממצרים בחדש שהוא כשר להולכי דרכים לא חמה ולא צנה.

מדרש תנחומא במדבר פרק טז

אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא וגו' מי הם אלו זה עמרם ויוכבד אשתו שבזכותן הוציא הקב"ה את האסורים ממצרים שהיו משועבדים בטיט ולבנים מה עשה הקב"ה זיוג יוכבד לעמרם כדי שיעמדו מבניהם גואל לישראל ומעמיד כהנים גדולים ויעמדו ויגאלו את ישראל לכך נאמר אלהים מושיב יחידים ביתה אמר הקב"ה הואיל ושבת הזה למוד הוא להיות מעמיד גואלים לישראל לכך ספור אותם לכך נאמר פקד את בני לוי.

(1) מדרש רבה בראשית פרשה סה פסקה ב

ויקח אשה את יהודית ר' יודן פתח (תהלים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה וגו' היא דעתיה דר' יהודה דאמר רבי יהודה אפי' ממזר אחד בסוף העולם וממזרת אחת בסוף העולם הקב"ה מביאן ומזווגן זה לזה מאי טעמיה אלהים מושיב יחידים ביתה.

(3) מדרש רבה בראשית פרשה סח פסקה ד

הה"ד (תהלים סח) אלהים מושיב יחידיים ביתה מוציא אסירים בכושרות מהו בכושרות בכי ושירות מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי א"ר ברכיה כלשון הזה השיבה ר' יוסי בר חלפתא הקב"ה יושב ועושה סולמות משפיל לזה ומרים לזה ומוריד לזה ומעלה לזה הוי אומר (תהלים עה) אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו יצחק בא זיווגו אצלו שנאמר (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה יעקב הלך אצל זיווגו שנאמר ויצא יעקב מבאר שבע:

והוצאתי – יציאה ממסגר הרווקות והלבד.

והצלתני - מצילים אחד את השני. עין טובה. מישהו קרוב אבל רחוק.

וגאלתי - חתונה זו גאולה. פרטית. בדומה לפרנסה.

מדרש רבה :

ר"א ורבי שמואל בר נחמן רבי אלעזר אמר הקיש גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה מה גאולה כפלים אף פרנסה כפלים. מה פרנסה בכל יום אף גאולה בכל יום

ורבי שמואל בר נחמן אמר וגדולה מן הגאולה שהגאולה ע"י מלאך ופרנסה על ידו של הקב"ה גאולה ע"י מלאך המלאך הגואל אותי ופרנסה ע"י הקב"ה (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי.

רבי יהושע בן לוי אמר קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף שנאמר (שם קלג) לגזור ים סוף לגזרים וכתוב תמן (שם) נותן לחם לכל בשר.

ולקחתני – ליקוחין. לוקח אותך אל העולם שלי.

כתר שם טוב אות י: הקב"ה נקרא איש, שהוא איש מלחמה, וישראל נקראין אשה. וז"ש האשה נקנית לבעלה, שיהיו נקראין אשתו כביכול, בג' דרכים, א' בכסף, בחי' חסד, ימי החסד שהקב"ה מסייעו בחסדו הגדול בתחלה ואז כוסף וחושק ומתלהב בתורתו ועבודתו ית', וזה נק' גדלות ראשון. ואח"כ נסתלק זה, ונק' ימי הקטנות, וגם שאינו כוסף וחושק, מ"מ על צד ההכרח צריך לדבק [את] עצמו בשטר שהם אותיות הכתובים בספר שנק' שטר, בין באותיות התורה בלימודו, ובין בתפלה, כאשר קבלתי ממורי <הבעש"ט> זלה"ה זה שיש סגולה כו', עד שיחזור אח"כ להתענג בו [ית'] ע"י שבאו המוחין בתורה ותפלה שנק' בביאה, שהוא זווג ב' הנ"ל.

והבאתני- היכולת לבוא לעולם אחד של השני. חיבור מלא. ביאה.

מורשה:

מדרש רבה שמות פרשה לג פסקה ז

ד"א מורשה אל תהי קורא מורשה אלא מאורסה מה חתן זה כל זמן שלא נשא ארוסתו הוא הוה פראדורין לבית חמיו משנשאא הרי אביה בא אצלה כך עד שלא נתנה תורה לישראל (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים משנתנה תורה אמר הקדוש ברוך הוא למשה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ד"א אל תהי קורא מורשה אלא מאורסה מלמד שהתורה ארוסה לישראל